

Sestra Klára: Žiadna žena na ulici neponúka svoje telo dobrovoľne

Obchodovanie s ľuďmi je len jedným z problémov modernej spoločnosti. Na ulici sa však ocitajú aj ženy, ktoré sa snažia splatiť dlhy partnerov alebo jednoducho uživiť dieťa. Mnohí ich odsudzujú bez toho, aby sa im pozreli do očí, no sestra Klára Marie Stráníková sa každý piatok vydáva do ulíc Prahy, aby ženám v prostitúcii ponúkla svetielko nádeje.

Sestra Klára, aká bola vaša osobná cesta povolania? Ako ste sa dostali k viere a potom do rehole?

Hrávala som v orchestri na priečnu flautu a pozvali ma, aby som hrala Rybovu Vianočnú omšu - to bol taký môj prvý vstup do kostola. Mala som štrnásť rokov. Keď som počúvala Jánovo evanjelium - a Slovo sa stalo telom - tak som pochopila, že je to niečo, čo ma oslovuje a kam patrím. Asi mesiac po tom som uverila v Boha, začala som čítať Sväté písmo a praktizovať svoju vieru.

Nepochádzam z veriacej rodiny. Babička bola evanjelička, tá ma podporovala v mojom hľadaní a modlila sa za mňa, avšak pokrstená som bola ako katolíčka. Pre mojich rodičov to bolo ťažké, keďže sa to dialo za komunizmu a báli sa, aby som sa dostala na vysokú školu. A rovnako to bol rozmer života, ktorý im nebol blízky. Ale keď zistili, že som na tom mieste šťastná, prijali to.

Moja cesta po obrátení bola celkom priama, pretože krátko nato som sa stretla s kamarátkou - novickou krížových sestier. Približne po roku ma vzala k sestrám a ja som tam začala chodiť každý rok, niekedy i častejšie. Bolo mi tam veľmi dobre a hneď po maturite som sa prihlásila ako kandidátka.

V rámci svojho apoštolátu sa venujete jednej - na naše pomery ešte stále netradičnej - službe. Navštevujete priamo na ulici ženy v prostitúcii. Čo vás k tomu priviedlo?

Asi najdôležitejším podnetom bol jeden veľmi expresívny sen, ktorý som mala a ktorý považujem za Božie povolanie. Zabudla som naň, ale po rokoch sa mi pripomenul práve vtedy, keď bol čas, aby som nastúpila na konkrétnu cestu.

Vyštudovala som sociálnu pedagogiku, ktorá mi otvorila srdce pre ľudí, ktorí sú zdravotne či sociálne znevýhodnení. Tiež bolo pre mňa silnou skúsenosťou, keď som sa učila taliančinu v našom kláštore v Taliansku, že som sa tam stretla s jednou z obetí obchodovania s ľuďmi, ktorú zachránila z ulice naša sestra Hildegarda.

Podnetov bolo dosť veľa, ale najdôležitejšia bola asi tá vízia vo sne a naša generálna kapitula v roku 2008, keď sme sa ako kongregácia rozhodli nastúpiť na cestu pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Strávili ste niekoľko rokov štúdiom v Taliansku. Okrem vedomostí ste však získali aj

inú cennosť - plynule hovoríte po taliansky. Vaše prvé skúsenosti s evanjelizáciou priamo na ulici pochádzajú teda odtiaľ? Ako to prebiehalo?

Bolo to hneď po generálnej kapitule, keď som pochopila, že je to výzva priamo pre mňa. Prišla som tam na jar v roku 2009 a táto „stáž“ pozostávala z pobytov v rôznych komunitách, kde boli aj zachránené obeť (napr. v Bergame, Miláne, Turíne či Ríme). Vždy som nejaký čas v danej komunite žila a učila som sa poznávať situáciu. Tiež som sa snažila vyhľadať nejakú terénnu skupinu, ktorá by navštevovala ženy na ulici. Všetko to bola veľmi dobrá škola pre službu, do ktorej ma povolal Pán Boh.

Po čom ženy v prostitúcii najväčšmi túžia?

Túžia po tom, aby neboli na ulici. Aby sa vyriešila ich životná situácia, to je na prvom mieste. To sú tie, čo sú tam „dobrovoľne“ - ale hovorím „dobrovoľne“, lebo žiadna žena sa prostitútkou dobrovoľne nestane. A tie, čo sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi, tak ich túžbou je, aby boli nejakým zachránené. Pre každú z nich je najdôležitejšie nájsť východisko z danej situácie - teda byť v prostitúcii.

Spomínali ste, že v Taliansku sú v prostitúcii najmä cudzinky. Aká je situácia v Česku?

U nás je veľký rozdiel v tom, že väčšina prostitúcie je „indoor“ (vnútri) a pouličnej prostitúcie je tu menej. Čo sa týka toho, odkiaľ pochádzajú, tak ja mám prehľad najmä o Prahe, Brne, južnej a strednej Morave. Všade je najviac Česi, ale v Prahe je aj veľa cudzincov, napríklad z Nigérie, Rumunska, Bulharska, zo Slovenska, z Ukrajiny, Poľska, Číny, Vietnamu či z Ghany.

Je rozdiel vo veku týchto žien? Stáva sa, že stretávate aj dievčatá, ktoré sú takpovediac ešte deťmi?

Tie, ktoré sú v kluboch, majú vždy viac ako osemnásť, priemerne v rozpätí 25 až 35 rokov. Viem, že u nás sú aj neplnoleté, ale osobne som sa s tým nestretla.

Duša človeka je veľmi krehká. Aký vplyv má život na ulici, nútená prostitúcia, na dušu týchto žien?

Mnohokrát som sa stretla s tým, ako hovorili - je to strašné na psychiku. Tie ženy často hovoria, že prídu do klubu, nasadia si nejakú masku, hrajú tam nejakú rolu, potom ju odložia a sú zase normálnymi ľuďmi (pokiaľ sa im to podarí). To, čo prežívajú, je pre ne veľmi traumatické. Často hovoria o tom, ako sa k nim niektorí klienti správajú - necitlivo. Veľký vplyv na ich život má aj to, že buď musia piť alkohol, lebo sú platené podľa toho, koľko

Sestra Klára: Žiadna žena na ulici neponúka svoje telo dobrovoľne

alkoholu vypijú, alebo ho pijú preto, aby to vôbec vydržali. Niekedy berú aj drogy a to všetko ovplyvňuje ich psychiku a prežívanie, i celkový zdravotný stav.

Povedali ste, že sú platené podľa toho, koľko vypijú alkoholu. Nikdy predtým som o niečom takom nepočula.

To je tak, že niektoré kluby žijú z toho, koľko predajú alkoholu a tie ženy sú tam s mužmi len na drinkoch. Podaktoré už majú svoje triky, pijú akoby alkoholický drink, pritom je to len nealko zafarbená voda, čiže len si to tam s klientom odsedia. Ale niekedy ten alkohol piť skrátka musia. **Ako je to so zákonmi? Niektoré západné krajiny tlačia na legalizáciu prostitúcie, vraj v záujme žien pracujúcich v tomto odvetví.**

U nás je platný zákon § 241 a ústava právne bráni zriaďovaniu oficiálnych „nevestincov“. Čo sa týka legalizácie - podľa mňa to riešenie nie je. Keď sa rozprávame so samými ženami, zisťujeme, že ich najväčšou obavou je, aby sa niekto z ich blízkych, z ich drahých nedozvedel, čo robia, takže ony by do legalizácie nešli, lebo by to museli zverejniť. Väčšina z nich hovorí, že by išli aj tak na priváty, práve preto, aby sa to o nich nikto nedozvedel. Ísť na privát znamená ísť ešte do väčšieho nebezpečenstva. Na privátoch sa stáva najviac vrážd. A ďalšia vec - bolo by ešte náročnejšie kontrolovať, či niekto je obeťou obchodovania s ľuďmi. V tých krajinách, kde je prostitúcia legálna, je situácia ešte ťažšia ako u nás.

Existujú ale niektoré krajiny, ktoré majú rozumnejšie zákony - napríklad vo Švédsku je úplný zákaz prostitúcie. Samozrejme, aj tam sa nájdu priváty, ale každá takáto aktivita sa prísne postihuje. Taliansko sa zase snaží čo najviac pomáhať obetiam obchodovania s ľuďmi, aby sa začlenili do nejakého programu.

Iná cesta, podľa mňa, je trestanie klientov - ale nie žien. U nás je to tak, že ak je niekto potrestaný, tak je to tá žena. Najviac sa to týka žien, čo sú v prostitúcii na ulici. Tieto ženy sú väčšinou na pokraji chudoby a tým, že každý týždeň dostanú pokutu od polície, im stále narastá dlh, z ktorého sa potom nemôžu dostať.

Na čo sa vás ženy najčastejšie pýtajú?

Čo tu robíte, prečo ste za nami prišli? Alebo - prečo nejdete do tepla, prečo ste tu s nami? To sú všetko otázky, ktoré sa pýtajú veľmi láskavo, dokonca s prekvapením. Samozrejme, zaujímajú ich aj otázky ohľadom konkrétnej sociálnej pomoci, ktorú im môžeme ponúknuť. A otázky, ktoré dostávam ja ako rehoľníčka, alebo keď za nimi prichádzame modliť sa, tak napríklad ohľadom panenstva. To je téma, ku ktorej sa často a rady vracajú, s veľkou úctou, úžasom a nostalgiou.

Prečo je práve toto téma, ktorá ich zaujíma?

Práve preto, lebo ich najhlbšia intimita je zraňovaná. Spomínam si na jedno stretnutie v

Sestra Klára: Žiadna žena na ulici neponúka svoje telo dobrovoľne

Taliansku, kde sme stáli so ženami z Rumunska na ulici a okolo nás prešiel autobus. Jedna mladá, veľmi striedomo oblečená žena sa vydesene otočila a vraví - tam bolo dieťa, pozeralo sa na mňa. Ďalšia z nich nám rozprávala, že má dospievajúcu sedemnásťročnú dcéru, ktorá sa chce nastahovať k svojmu priateľovi, ale ona s tým nesúhlasí, pretože by chcela, aby sa jej dcéra vydávala ako panna, že ona sa tiež vydávala ako panna. A ak toto povie žena v prostitúcii, tak to je už veľmi na zváženie.

Stáva sa, že sa niektoré z nich po stretnutí s vami dostanú z tejto oblasti?

Dúfame, že áno, hoci veľmi konkrétne to nejako nevnímame, ale snád' niekomu pomohli tie sociálne rady či ponuky práce, ktoré im sprostredkujeme. Určite sa nám ale častejšie stáva, že nám niekto povie - tento mesiac som tu poslednýkrát, splatila som dlhy. To je veľká radosť!

Stalo sa, že sme raz skoro celý večer strávili so ženou, ktorá bola na ulici prvýkrát a dlho sme s ňou rozoberali jej situáciu. A ona potom povedala - viete čo, podte so mnou, odprevaďte ma na električku, ja by som asi aj tak nemala odvahu nastúpiť do toho auta. Podarilo sa tiež, že jedna žena odišla, vďaka pomoci mnohých dobrých ľudí si našla bývanie, pripravila sa na krst, dala sa pokrstiť a je ešte stále na začiatku dlhej cesty vnútorného uzdravenia a načerpania síl na plnohodnotný život. Alebo sa nám na ulici stalo, že na nás jedna pani volala - podte sa za mňa pomodliť, za tamtú ste sa modlili a našla si prácu. Je málo takýchto radostných správ, ale sú.

Nestalo sa vám niekedy, že ste mali problém s ich „bossmi“ alebo klientmi?

V podstate nie. Keď sa žena necíti bezpečne, naznačí nám, že s nami nechce hovoriť. Ale inak problémy nemávame.

Rada rozprávam príbeh, keď som v jeden večer mala veľmi nepríjemný pocit, pretože nás po celý čas sprevádzal nejaký muž - stál niekde v pozadí, keď sme sa modlili -, a ja som sa bála, že nás s nejakým zámerom sleduje. Cestou späť sa mi zdalo, že ten človek ma špehuje a začala som kľučkovať. Zrazu mi skrížil cestu a prosil ma o modlitbu. Bol to Ukrajinec, veľmi smutný, pretože pracoval, aby uživil rodinu, a jeho partnerka s malým dieťaťom ho opustila. Bol bezradný a nešťastný, no dokázal tam celý večer čakať, aby sa mohol s nami modliť.

Ktoré sú najčastejšie príčiny nútiace ženy k takémuto zúfalému riešeniu?

Dlhy. Veľmi často sú to nesplatené pôžičky po partneroch. Otázkou v mnohých prípadoch je, či ich vzťah nebol priamo cielený na to, aby sa potom partnerka podieľala na dlhoch. Tie ženy majú často deti a riešia zlú finančnú situáciu v rodine v nádeji, že dlhy splatia rýchlejšie, ako keby legálne pracovali, pretože tie sumy sú niekedy skutočne veľmi vysoké.

Niekedy to ale môže byť choroba niekoho v rodine alebo ich vlastný nízky invalidný dôchodok, keď reálne nie sú schopné vystačiť si s peniazmi, ktoré majú. Často sú to práve matky samoživitelky. Samozrejme, pokiaľ je v tom partner, a hovoria, že on vie o tom, kde sú, tak je nám to divné, pretože potom je to často práve partner, ktorý núti ženu prostituovať a ťaží z toho, čo ona zarobí.

Tiež sú medzi nimi obeť obchodovania s ľuďmi, to je ten najzávažnejší a najbolestnejší dôvod. Pre tieto ženy má obrovský význam to, že za nimi chodíme. Často sme jediní, ktorí úplne poznajú ich príbeh, lebo doma o tom nemôžu nikomu povedať. Svojim blízkym hovoria, že pracujú v bare, v pekárni alebo v hypermarkete, že chodia na nočné služby, a majú veľké obavy, aby sa nikto nedozvedel, kde sú. Často cestujú aj cez polovicu republiky.

Obchodovanie s ľuďmi je témou, o ktorej sa stále príliš málo rozpráva. Miznú nielen ženy, ale aj deti či mladí muži, alebo sa sami vydajú do zahraničia, často s vidinou dobrého zárobku či slúbenej práce. Je možné lepšie upozorňovať na tento problém?

Je to veľmi dôležité! Prevencia, to je ďalšia časť toho, čo sa snažíme robiť. Prevencia medzi mládežou, najmä medzi mladými zo sociálne slabších rodín, medzi dievčatami z detských domovov - lebo tí sú najohrozenejší. Aby si ľudia dávali pozor, keď dostanú nejakú ponuku práce v zahraničí. Veľmi častým fenoménom sú tzv. lover boys, muži, ktorí si priamo vynútiť, aby sa dievča do nich zamilovalo, a potom ho nútia k prostitúcii buď v danej krajine, alebo ho predajú do zahraničia.

Pre kresťanov je dôležité, aby sa modlili - opora v modlitbe je veľmi podstatná. Myslím si, že ak sa niečo podarí, tak je to fakt vďaka modlitbe - že nám niekto v tú noc priamo podopiera ruky, že sa modlí, aby sa postupne zmenili zákony, aby sa darilo vytvárať rôzne aktivity.

Samozrejme, musíme častejšie poukazovať na tento problém v spoločnosti. Snáď si potom niektorý muž rozmyslí, či takúto ženu vyhľadá. Ak bude vedieť, v akej situácii sú tie ženy, možno do toho klubu nepôjde.

Už sme sa bavili o tom, čo vedie ženy k práci na ulici. Čo ale ženie mužov, aby tie ženy využívali?

Vo veľkej miere je to práve nezdravý pohľad na sexualitu, ako ju prezentuje naša súčasnosť: nie ako výlučný dar, ktorý si navzájom dávajú manželia, ale ako právo každého človeka uspokojovať sexuálne túžby na základe svojich potrieb. Rovnako veľký vplyv má pornografia, osobná nezrelosť, nevyrovnanosť vo vzťahoch, nevera.

Viete približne zafinovať priemerného klienta?

Je to tak naprieč generáciami. Viete čo, ja si tých klientov veľmi nevšímam. Mne ide o tie ženy. A tiež je rozdiel, kde sú tí klienti. Keď je to tu, v Prahe, tak sú to prevažne cudzinci,

ktorí si sem prišli vyraziť. Praha sa nazýva aj „európsky Bangkok“, je to centrum sexuálnej turistiky. Tu sú to teda väčšinou mladí muži okolo dvadsiatky, v iných mestách sú to prevažne muži stredného veku, v prihraničných mestách aj muži z cudziny, zväčša zo susediacich štátov.

Modlievate sa so ženami na ulici, ponúkate im prácu, sociálnu pomoc. Ako to v praxi vyzerá?

Moja terénna práca má dve podoby. Na Morave chodievame so sociálnymi pracovníčkami do klubov, kde ponúkame testovanie na pohlavne prenosné choroby a v rámci toho sa rozprávame o ich životnej situácii.

Tu v Prahe chodíme ako medzinárodná ekumenická skupina. Keď niekam prídeme, chvíľku sa s nimi rozprávame, ako sa im darí a ak chcú, ponúkneme im modlitbu. Samozrejme, nie je to tak vždy, snažíme sa citlivo vnímať situáciu. Ak nám žena povie - chcem sa modliť, túžim po tom, ale neviem ako, tak jej povieme - len tu buďte s nami a počúvajte. My sa potom modlíme za ňu, často modlitby za vnútorné uzdravenie a na ich úmysly.

Určite sú medzi nimi i také, ktoré sa stretli s vierou. Ako na vás reagujú ony?

Často nám i samy povedia, že boli pokrstené, alebo že chodili do kostola, a teraz riešia situáciu, ako sa vyrovnáť so svedomím a či im Boh odpustí. Tie, ktoré majú nejaké malé svetielka viery, sa často pýtajú, či napríklad môžu ísť do kostola.

Stáva sa, že ženy, ktoré pochádzajú z pravoslávneho prostredia, hovoria, že sa doma každý deň modlia, ukazujú nám na mobiloch svoje modlitby, ale v klube sa hanbia, pretože hovoria, že to nie je prostredie na modlitbu, že im to pripadá nedôstojné.

A čo evanjelium? Ktorá stať z evanjelia ich najviac oslovuje? Majú napríklad svojho patróna alebo patrónku?

Keď niekedy dôjde k hlbšiemu rozhovoru, tak im ponúkame evanjelium, napríklad aj Evanjelium podľa Jána, alebo priamo knižky napísané pre ženy v prostitúcii.

Jedna z najdôležitejších patrónok ľudí, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, je svätá Jozefína Bakhita, ktorá bola sama zachránená z otroctva. Potom napríklad svätý Patrik, alebo tí, ktorí z otroctva zachraňovali, napríklad svätý Vojtech alebo Peter Claver. Rovnako aj svätý Mikuláš, ktorý zachraňoval ženy z nevestinca.

Samozrejme, jednou z obľúbených patrónok je aj svätá Mária Magdaléna. Nie preto, ako si ľudia myslia, že bola prostitútkou - to sa nikde v Biblii nepíše, tam sa len uvádza, že ju Ježiš oslobodil od siedmich zlých duchov. V každom prípade, je to žena, ktorá zakúsila mnoho od

zlého ducha a je silnou orodovníčkou každého, kto je v ťažkej životnej situácii a stretol sa so Zlým.

A Nepoškvrnená Panna Mária. Mojou veľkou túžbou je, aby všetky ženy v prostitúcii mali posvätenú medailu Nepoškvrnenej Panny Márie, pretože je veľká bojovníčka so Zlým.

Bežný človek počas dňa nerozozná ženu, ktorá stojí večer na rohu ulice a predáva svoje telo. Každý človek má rovnakú ľudskú dôstojnosť. Pri týchto ženách sa však na ňu akosi zabúda. Stretávate sa s tým, že ich ľudia rovno odsúdia?

Najmä pri rozhovoroch s týmito ženami, keď rozprávajú, ako sa k nim niektorí klienti správajú. Niekedy majú problémy s políciou, keď sa k nim nesprávajú tak, ako by to malo zodpovedať ich dôstojnosti.

Človek má o „prostitútke“ (nerada používam to slovo) väčšinou predstavu z filmov a nie preto, že by sa tej žene pozrel do očí.

Ja mám, paradoxne, skúsenosť s pokriveným pohľadom tých, ktorí sa ma pýtajú na túto službu. Napríklad: Ak mám niekde nejakú prednášku a pri uvedení povedia, že sa venujem padlým ženám, tak to veľmi nerada počujem, lebo to nie sú padlé ženy, ale ženy, ktoré sú vo veľmi zložitej životnej situácii. Alebo to, ak sa niekto pýta, či sa niektoré zo žien dali na pokánie. Vnímam to skôr bolestne a trochu nemiestne.

Nedávno sme ukončili Rok milosrdenstva. Vnímali ho nejako špeciálne aj tieto ženy?

Pred pár týždňami som sa stretla s pápežom Františkom a v tej krátkej chvíli, ktorú som mala na rozhovor s ním, som mu poďakovala za to, že nám ukazuje Božiu tvár a že my sa ju snažíme ukazovať ženám v nočných kluboch. Dúfam, že práve z nás môžu vidieť, že Boh ich nesúdi, že ich miluje v každej životnej situácii. Vnímam napríklad veľkú ústretovosť voči rehoľnému odevu. Moje protestantské kolegyně na ulici mi hovoria - ty si chodiaci kostol. Ale to nie som ja, ale to rehoľné oblečenie.

Existujú zariadenia alebo projekty venujúce sa ženám, ktoré sa rozhodnú skončiť s prostitúciou?

Pracujem pod Krízovou pomocou charity, v Česku je tiež organizácia Magdala, medzi nadnárodné patrí napríklad La Strada. V každej krajine je to ale veľmi ovplyvnené legislatívou. Na Slovensku má napríklad charita azylové domy pre ženy zachránené z prostitúcie v cudzine, pretože, pokiaľ viem, vaša krajina je ešte stále zdrojovou pre obchodníkov s ľuďmi.

Ak by ste mohli každej jednej žene, ktorá kedy pracovala v prostitúcii, povedať

Sestra Klára: Žiadna žena na ulici neponúka svoje telo dobrovoľne

jednu vetu, čo by ste jej povedali?

To, čo im hovoríme, keď za nimi prichádzame. Že Boh ju miluje, túži po jej šťastí a má pre ňu lepšie perspektívy.

Alžbeta Mohyláková

Článok bol publikovaný v Slovo+ a na zasvatenyzivot.sk prevzatý s láskavým dovoľením redakcie.

The post [Sestra Klára: Žiadna žena na ulici neponúka svoje telo dobrovoľne](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)